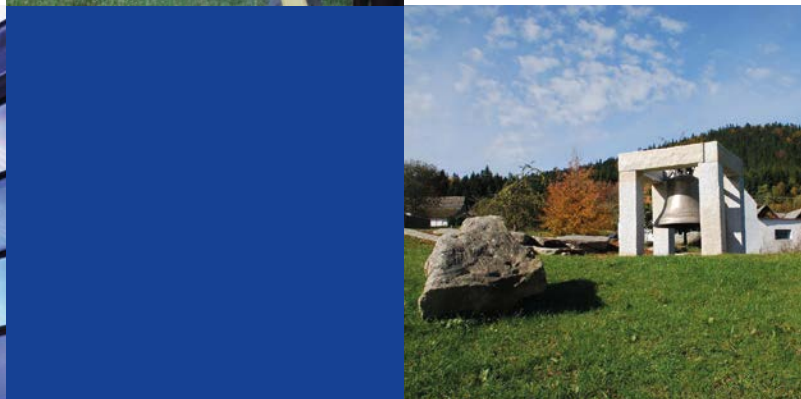

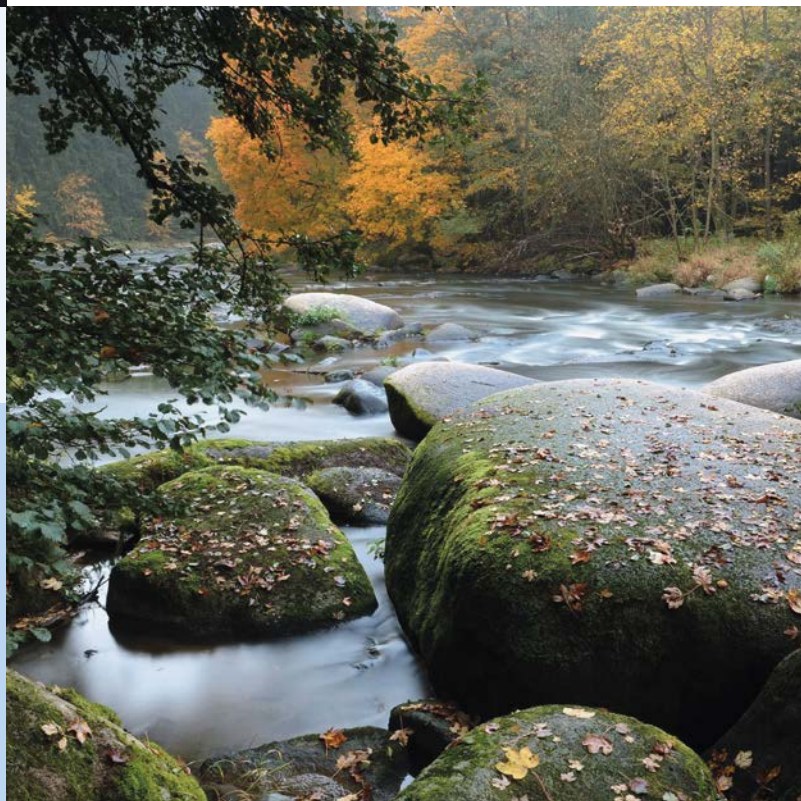
EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro
regionální rozvoj

**PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE
PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE
RAKOUSKO – ČESKÁ REPUBLIKA
2007–2013**

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	3
PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE RAKOUSKO – ČESKÁ REPUBLIKA	4
ÚSPĚŠNÉ PROJEKTY PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE ČESKO – RAKOUSKO 2007–2013	7
DÁVNÉ STOPY – NOVÉ CESTY	8
ZAHRADY PRO TĚLO I DUŠI	10
ZDRAVĚ PŘES HRANICE	12
BEZPEČNĚ VE VODĚ	14
PŘÍRODA BEZ HRANIC	16
UDRŽITELNÝ JÍDELNÍČEK	18
TIRÁŽ	20

ÚVODNÍ SLOVO

Mezi sousedními zeměmi Českou republikou a Rakouskem probíhá 362 km dlouhá hranice. Po dlouhá desetiletí byla skutečnou bariérou. Evropu dělila železná opona. Jeden svět končil na jedné straně, druhý svět začínal na druhé. Celé území, ve kterém spolu sousedí členské země EU Česká republika a Rakousko, je dnes kooperačním územím. Evropská územní spolupráce spojuje v česko-rakouském programu rozsáhlá území Jihočeského kraje, Jihomoravského kraje, Kraje Vysočina a spolkových zemí Horní a Dolní Rakousko.

Přidanou hodnotu spolupráce je nutno vyzdvihovat především v dobách, ve kterých jsou výtobytky Evropy bez hranic opět v sázce. Evropská územní spolupráce může a má působit všude tam, kde by srovnatelné aktivity v národních územích nebyly dosažitelné. Přeshraniční programy představují významný faktor pro propojení sousedících regionů a odbourávají překážky, které mají negativní vliv na život lidí v pohraničí.

Již více než 20 let působí i aktivity v česko-rakouské programové oblasti. Ochrana životního prostředí a aktivity vedoucí k jeho zachování zahrnují opatření bez národních překážek. Zdravotní péče a sociální projekty již nekončí na státní hranici. Projekty z oblasti kultury a cestovního ruchu probíhají ve funkčním území a opět navazují na historicky přerušené vztahy. Jsou odbourávány předsudky a vytvářeny regionální rozvojové impulsy. To vše a ještě více je přeshraniční spolupráce mezi Českem a Rakouskem.

Spolupráci dělají konec konců lidé. Řada lidí naplňuje Program životem a ukazuje, čeho všeho lze společně dosáhnout. Předložená publikace jim má poskytnout prostor a ukázat náhled na některé z nejúspěšnějších projektů uplynulých let.

Řídící orgán a Společný technický sekretariát

PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE RAKOUSKO – ČESKÁ REPUBLIKA

Program Evropské územní spolupráce

2000–2013

Evropa se integruje, hranice zemí Schengenské úmluvy padly a Iniciativa Společenství INTERREG III A (2000–2006) byla úspěšně ukončena. Společný program Evropské územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013, který byl částkou ve výši 107,44 milionů eur spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), se věnoval řadě stávajících výzev a nevyužitých potenciálů. Příspěvek Programu lze označit za kvalitativně hodnotný a viditelný. Programová oblast zahrnuje Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina v Česku a spolkové země Horní a Dolní Rakousko a město Vídeň v Rakousku. Program Evropské územní spolupráce se soustředil na veřejné instituce a nestátní organizace, které příslušné aktivity realizovaly neziskově.

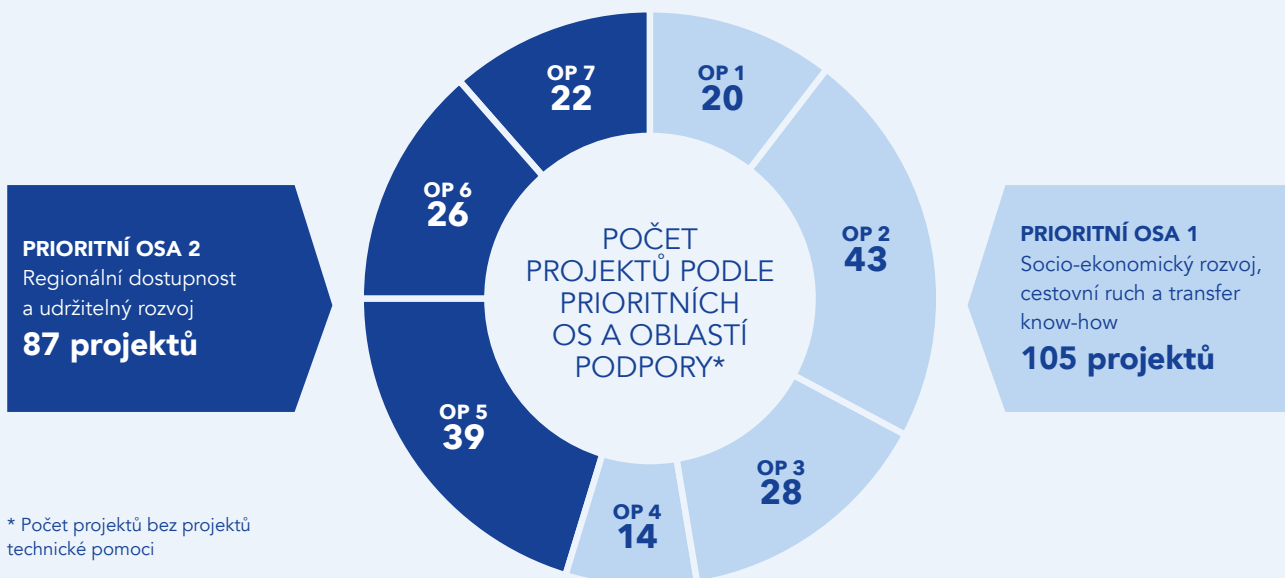
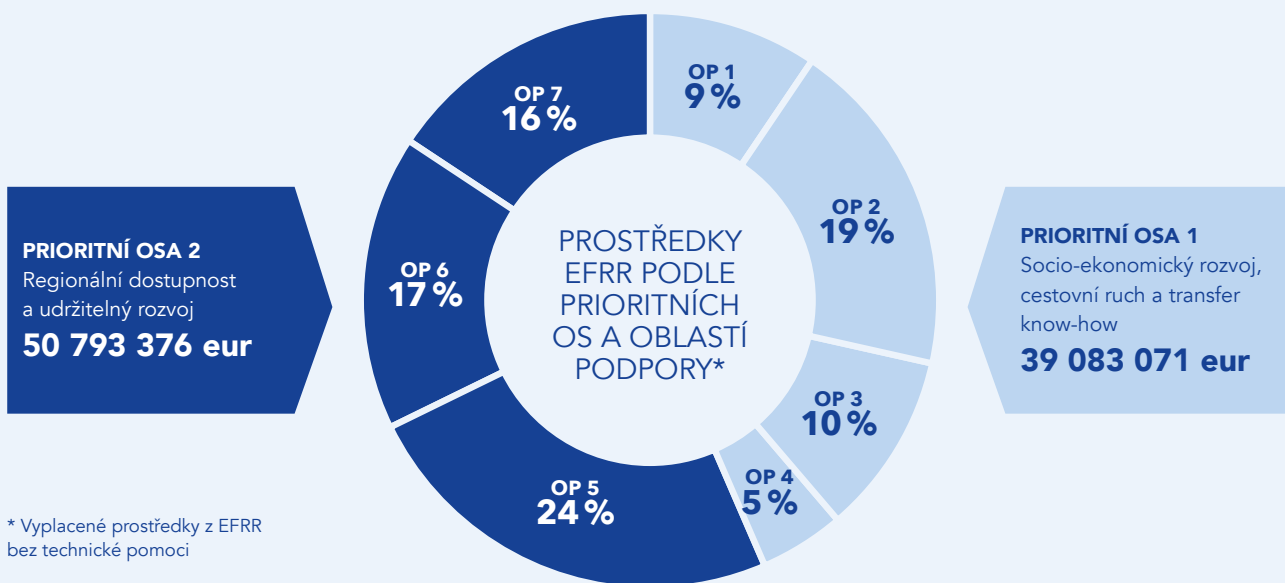
Cílem Programu byla podpora trvalých přeshraničních kooperací v programové oblasti, což přispělo k dalšímu socio-ekonomickému rozvoji a hlubší integraci pohraničí. K dispozici bylo široké spektrum různých aktivit. Všechny společné projekty byly v souladu s principy udržitelnosti a rovných příležitostí.

2014–2020

Dne 23. června 2015 schválila Evropská komise nový Program spolupráce INTERREG V-A. Tento aktuální program je jako součást evropské politiky soudržnosti zaměřen na podporu trvalých přeshraničních kooperací. Měl by současně přispět ke zlepšení ekonomické, sociální a územní integrace. Na projekty přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Rakouskem v letech 2014–2020 poskytl Evropský fond pro regionální rozvoj přibližně 98,0 milionů eur.

Na základě identifikované potřeby v programové oblasti byly definovány následující prioritní osy, které budou v letech 2014–2020 z Programu podporovány: Prioritní osa 1 – Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací; Prioritní osa 2 – Životní prostředí a zdroje; Prioritní osa 3 – Rozvoj lidských zdrojů; Prioritní osa 4 – Udržitelné sítě a institucionální spolupráce.

DATA A FAKTA K PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCI 2007–2013

OP 1
Infrastruktura a služby spojené s podnikáním a inovacemi
20 projektů

OP 2
Cestovní ruch, kultura a ekonomika volného času
43 projektů

OP 3
Rozvoj lidských zdrojů, trh práce, vzdělávání a kvalifikace
28 projektů

OP 4
Prevence zdravotních a sociálních rizik, sociální integrace
14 projektů

OP 5
Doprava a regionální dostupnost
39 projektů

OP 6
Životní prostředí a prevence rizik
26 projektů

OP 7
Udržitelné sítě a struktury institucionální spolupráce
22 projektů

Počet podpořených projektů: **207** | Počet partnerů projektu: **329**
Celkový rozpočet Programu: **126,4 mil. eur** | Z toho prostředky EFRR: **107,4 mil. eur**

**PROGRAMOVÁ
OBLAST**

PL

DE

Česká republika

**KRAJ
VYSOČINA**

**JIHOČESKÝ
KRAJ**

**JIHOMORAVSKÝ
KRAJ**

DE

NIEDERÖSTERREICH

SK

OBERÖSTERREICH

Innviertel

Mühlviertel

Linz-Wels

Mostviertel-Eisenwurzen

Steyr-Kirchdorf

Waldviertel

Weinviertel

Wiener Umland/Nordteil

Sankt Pölten

Wien

Österreich

HU

IT

SI

HR

ÚSPĚŠNÉ PROJEKTY PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE ČESKO – RAKOUSKO 2007–2013

Bez svých projektů by přeshraniční spolupráce nebyla ničím. Jsou to projekty, které přeshraniční spolupráci dávají tvář a které zviditelňují příspěvek Evropského fondu pro regionální rozvoj a tím i Evropské unie k evropské integraci. Projektoví partneři jsou předposledním článkem v řetězu implementace konkrétních myšlenek a opatření před občany, kterých se tato opatření dotknou. Tato publikace představuje vybrané příklady dobré praxe z programové oblasti, aby je zpřístupnila veřejnosti a ukázala tak část z přidané hodnoty evropské územní spolupráce.

Z představeného výběru je jasně patrný význam sociálních a zdravotních otázek pro dnešní společnost. Tři ze šesti příkladů byly vybrány z oblasti podpory „Prevence zdravotních a sociálních rizik, sociální integrace“. Vždy po jednom příkladu bylo vybráno z oblastí podpory „Cestovní ruch, kultura a ekonomika volného času“, „Životní prostředí a prevence rizik“ a „Udržitelné sítě a struktury institucionální spolupráce“. Průměrná doba realizace těchto šesti projektů činila dva až tři roky.

Tři projekty z oblasti podpory „Prevence zdravotních a sociálních rizik, sociální integrace“ se zabývají zahradní terapií, přeshraničním zajištěním zdravotnictví a vodní záchrannou službou v hornorakousko-českém území. Přeshraniční zemská výstava Jižní Čechy – Horní Rakousko je prezentována jako iniciativa z oblasti kultury a cestovního ruchu. Z oblasti životního prostředí byl vybrán projekt Příroda bez hranic – Natur ohne Grenzen, vybrané otázky k sjednocení výzkumu přírody Národního parku Thayatal/Podyjí. V oblasti podpory „Udržitelné sítě a struktury institucionální spolupráce“ spolupracovaly univerzity pod vedením agentury pro řízení zdrojů a zabývaly se udržitelným jídelníčkem pro stravovací zařízení.

K vybraným projektům, které budou na následujících stránkách představeny, jsou kromě základních údajů uvedeny i jejich souvislosti. Dále bude popsán konkrétní obsah jednotlivých projektů. V neposlední řadě bude dáno slovo i jejich realizátorům. Z každého projektu byla jedna osoba v řídicí funkci dotazována na své zkušenosti s přeshraniční spoluprací. Čtenáři tak získají přehled o těchto šesti projektech Programu evropské územní spolupráce Česká republika – Rakousko, a to nejen o jejich základních údajích a faktech, ale i o osobním hodnocení této práce ze strany účastníků projektů.

DÁVNÉ STOPY – NOVÉ CESTY

Přeshraniční zemská výstava Jižní Čechy – Horní Rakousko 2013

SOUVISLOSTI PROJEKTU

V Rakousku mají zemské výstavy dlouhou tradici, sahající v Horním Rakousku do roku 1965. Akce se pravidelně těší velkému zájmu a patří mezi nejvýznamnější kulturní akce v této spolkové zemi. V souvislosti s rozvojem přeshraniční spolupráce měla Zemská výstava Jižní Čechy – Horní Rakousko 2013 navázat na příklady zemské výstavy s Bavorskem a zemské výstavy Dolního Rakouska s Vysočinou. Pro všestranný a trvalý rozvoj obou hraničních regionů a pro opětovné navázání kdysi přerušovaných vztahů jsou nutné další impulsy. Prostřednictvím tohoto projektu mají být dále odbourávány především historicky podmíněné předsudky, existující dosud na obou stranách.

OBSAH PROJEKTU

Přeshraniční zemská výstava, která se konala ve dnech 26. dubna až 3. listopadu 2013 s názvem „Dávné stopy. Nové cesty – Jižní Čechy a Horní Rakousko“ představuje zcela mimořádný spojovací článek v kulturních vztazích mezi oběma regiony. Pro vstup na jednotlivá, historicky mimořádně zajímavá místa, na kterých se výstava konala, byla v prodeji společná vstupenka. Výstava dokumentovala společnou kulturní historii regionu mezi Vltavou a Dunajem. Kromě toho „společného“ nebylo zapomenuto ani to, co „rozděluje“. Historické aspekty, stejně jako současný a předpokládaný vývoj, byly

součástí výstavy. Města Český Krumlov, Vyšší Brod, Bad Leonfelden a Freistadt představila svým návštěvníkům výstavy věnované životu v pohraničí, kulturním a uměleckým pokladům, rozvoji hospodářství a dalším prvkům, které ovlivnily vztahy mezi Čechami a Rakouskem. Mezi významné cílové skupiny patřili obyvatelé území jižních Čech a Horního Rakouska, regionální firmy a instituce, které se zajímají o česko-rakouskou přeshraniční spolupráci, nebo které jsou v této oblasti již aktivní. Dále také zájemci o historii, turisté a návštěvníci z jiných regionů, kteří se chtěli dovědět o česko-rakouském pohraničí více. Přeshraniční zemská výstava 2013 se stala nejen významným kulturním projektem, ale i velkým ekonomickým impulsem pro celý region.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE K PROJEKTU "ZEMSKÉ VÝSTAVY"

Oblast podpory 1.2:

Cestovní ruch, kultura a ekonomika volného času

Jedná se o dva související projekty:

Přeshraniční zemská výstava Jižní Čechy / Horní Rakousko 2013, část I. (příprava)

Doba realizace: 06/2010 – 03/2013

Účastníci projektu:

- > Regionální rozvojová agentura jižních Čech RERA a.s. (CZ) (vedoucí partner projektu)
- > Regionální muzeum v Českém Krumlově (CZ)
- > Amt der OÖ Landesregierung, Direktion Kultur (AT) (Úřad Hornorakouské zemské vlády, ředitelství pro kulturu)
- > Společnost pro regionální management Regionalmanagement OÖ GmbH s r.o. (AT)

Přeshraniční zemská výstava Jižní Čechy / Horní Rakousko 2013, část II. (realizace)

Doba realizace: 12/2010 – 12/2013

Účastníci projektu:

- > Regionální rozvojová agentura jižních Čech RERA a.s. (CZ) (vedoucí partner projektu)
- > Společnost na podporu cestovního ruchu v Horním Rakousku Oberösterreich Tourismus (AT)
- > Amt der OÖ Landesregierung, Direktion Kultur (AT) (Úřad Hornorakouské zemské vlády, ředitelství pro kulturu)
- > Cisterciácký klášter Vyšší Brod (CZ)

Internetová stránka projektu:

<http://www.ckrumlov.info/docs/de/atr524.xml>

Co tento projekt regionu přinesl?

Realizace projektu představovala pro přeshraniční region ekonomický impuls, stejně tak došlo ke zvýšení cestovního ruchu. Projekt současně podpořil nově vznikající tradici přeshraničních zemských výstav v česko-rakouském pohraničí, která byla zahájena úspěšnou Zemskou výstavou 2009 mezi Krajem Vysočina a Dolním Rakouskem.

Proč byste projekt označila za příklad dobré praxe?

Díky dobré přeshraniční spolupráci s hornorakouskými partnery se i přesto, že se v případě jižních Čech jednalo o vůbec první zemskou výstavu, podařilo Zemskou výstavu z roku 2013 úspěšně představit široké veřejnosti.

Co pro Vás znamená přeshraniční spolupráce?

Přeshraniční spolupráce přináší neustále nové zkušenosti, nové kontakty, umožňuje nový pohled na vlastní práci.

Vaše osobní zkušenosti s pohraničím?

Pokaždé mě těší, když spolupráce a přátelství neskončí s projektem, ale když pokračuje, a to jak na bázi osobních kontaktů, tak i při vytváření dalších projektů.

Ilona Ledajaksová
RERA a.s.

ZAHRADY PRO TĚLO I DUŠI

Zahradní terapie – sociální zapojení a inkluze prostřednictvím zahradně-terapeutických opatření a aktivit

SOUVISLOSTI PROJEKTU

Partnery, kteří se tohoto projektu zúčastnili, spojuje myšlenka využití zahrad jako nejbližšího kousku přírody pro duševní a tělesnou aktivizaci a terapii. V České republice dosud prakticky neexistuje žádná organizace, jejíž činnost by byla systematicky na tuto oblast zaměřena. Chybí i potřebná literatura. Obor zahradní terapie vyučuje jako jediná v Evropě Vysoká škola agrární a ekologické pedagogiky ve Vídni. Různorodost partnerů projektu pomáhá kombinovat odlišné pohledy a přístupy s ohledem na rozmanitost služeb, které jsou v těchto nových odvětvích nabízeny. Pro znevýhodněné osoby všech věkových skupin, na které je tento projekt zaměřen, je po většinu roku nebo života zahrada často jediným místem, kde mohou mít kontakt s přírodou, protože jim jejich zdravotní stav nebo věk již nedovoluje pohybovat se ve volné přírodě. Úprava stávajících zahrad a terénu umožní zavedení, realizaci a rozvoj zahradní terapie podle mezinárodních standardů.

OBSAH PROJEKTU

Cílem projektu „Zahradní terapie“ byla tělesná a duševní aktivizace znevýhodněných osob v zahradě a podpora jejich integrace do společnosti. Pro dosažení těchto cílů byl společně proškolen personál zúčastněných organizací a přeložena, případně připravena potřebná literatura. Kromě teoretických předpokladů byla

vybudována i infrastruktura pro praktickou realizaci zahradní terapie – na rakouské a české straně byly vytvořeny areály a prvky pro zahradní terapii. Díky těmto personálním a materiálním předpokladům byly současně otestovány praktické programy pro znevýhodněné skupiny osob a položen základní kámen pro dlouhodobou realizaci těchto programů. Výsledky projektu byly zaměřeny do oblasti školení pracovníků v sociální oblasti. Důležitým cílem byla rovněž propagace a popularizace myšlenky zahradní terapie v široké veřejnosti a mezi odborníky. Za tímto účelem se uskutečnily konference a byly vydány i nové publikace.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE K PROJEKTU „ZAHRADNÍ TERAPIE“

Oblast podpory 1.4:

Prevence zdravotních a sociálních rizik, sociální integrace

Doba realizace: 02/2012 – 08/2014

Účastníci projektu:

- > Chaloupky, o. p. s., školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání (CZ) (vedoucí partner projektu)
- > Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání (CZ)
- > Fakultní nemocnice Brno (CZ)
- > Domov seniorů Mistra Křišťana Prachatice (CZ)
- > Sdružení na ochranu přírody Bürger und Umwelt – Geschäftsbereich Natur im Garten (AT)
- > Hochschule für Agrar- und Umweltpädagogik, Wien (Vysoká škola agrární a ekologické pedagogiky, Vídeň) (AT)

Internetová stránka projektu:

<http://www.chaloupky.cz/cs/1-ukoncene-projekty-zahradni-terapie-gartentherapie.html>

<http://www.naturimgarten.at/etz-projekt-gartentherapie>

Co tento projekt regionu přinesl?

Zvyšování povědomí o zahradní terapii; proškolení účastníci a účastnice v aktivitách projektu v oblasti zahradní terapie; publikace, věnované tématu zahradní terapie; rekonstrukce selské usedlosti ve Velkém Meziříčí na Vysočině, kde vzniklo terapeutické centrum.

Proč byste projekt označila za příklad dobré praxe?

Projekt zahrnoval komplexní proces: od přípravy teoretických a praktických publikací přes proškolení personálu a realizaci programů pro znevýhodněné cílové skupiny až po výstavbu a zařízení prvků zahradní terapie. Realizace projektu probíhala bez problémů, díky dobré spolupráci mezinárodního týmu bylo možno realizovat řadu aktivit a dosáhnout

užitečných výsledků. Aktivita jsou i nadále úspěšné a je o ně zájem, a to i po ukončení projektu.

Co pro Vás znamená přeshraniční spolupráce?

Výměnu zkušeností a znalostí; vzájemnou inspiraci jak při řízení, tak i při technické realizaci projektu; pochopení rozdílů mezi Českou republikou a Rakouskem.

Hana Cvachová

manažerka projektu, Chaloupky, o. p. s.

ZDRAVĚ PŘES HRANICE

Healthacross: přeshraniční poskytování zdravotní péče
Jihočeský kraj – Dolní Rakousko

SOUVISLOSTI PROJEKTU

Pohraničí mezi jižními Čechami a Dolním Rakouskem, případně „rozdělené“ město České Velenice / Gmünd zaujímá ve středoevropském kontextu mimořádné postavení: na české straně je situace v oblasti poskytování zdravotní péče, především neodkladné lékařské péče, problematická. Nejbližší vozidlo zdravotní záchranné služby je umístěno v 18 km vzdáleném Suchdole nad Lužnicí, nejbližší nemocnice se nachází v 60 km vzdálených Českých Budějovicích. V případě zajištění péče o pacienta to může mít za následek významné časové prodlevy. V zemské nemocnici Landesklinikum Waldviertel-Gmünd, vzdálené pouze pár stovek metrů od hranice, jsou tyto kapacity k dispozici. Projekt se zaměřuje na potřeby místního obyvatelstva a umožňuje rychlý přístup k vysoce kvalitní zdravotní péči v blízkosti bydliště, což je důležité především v případech vyžadujících neodkladnou lékařskou péči nebo v případě chronických nemocí.

OBSAH PROJEKTU

Projekt Healthacross byl zaměřen na veškeré obyvatelstvo v pohraničí, zdravotnická zařízení a rozhodovací činitele na politické a ekonomické úrovni v pohraničí. Nabídka zdravotní péče na jihu Čech a v Dolním Rakousku by do budoucna měly být optimálně využitelné všemi lidmi v pohraničí. Přeshraniční poskytování

zdravotní péče zahrnuje celou řadu témat: počínaje ustanoveními právních a celních předpisů (překračování hranic vozidly zdravotní záchranné služby) přes otázky vyúčtování a financovatelnosti výkonů (cenové rozdíly mezi Českem a Rakouskem) až po dlouhodobě společné, regionální plánování struktur ve zdravotnictví (zvýšení efektivity a úspora nákladů). V rámci projektu Healthacross byly vytvořeny pracovní skupiny, shromažďovala a vyhodnocovala se data, zapojili se odborníci, analyzovaly se zkušenosti a koncepce řešení podobných kooperačních projektů a následně byly vytvořeny návrhy řešení všech těchto otázek. Kromě studie proveditelnosti přeshraničního centra zdravotní péče a porovnání struktur a indexu výkonnosti pro řešení území byly vytvořeny konkrétní metodické návody pro vyřešení otázek, které souvisejí s právními a celními předpisy a vyúčtováním.

Výsledky byly využity v navazujícím projektu „Healthacross in Practice“. Bylo možno úspěšně ukončit jednání s největší zdravotní pojišťovnou v Jihočeském kraji, VZP, což umožnilo zajistit trvalé financování přeshraniční zdravotní péče. Do konce roku 2016 bylo v Zemské nemocnici v Gmündu ošetřeno již 2 800 českých pacientů. V současné době probíhají jednání se zúčastněnými organizacemi v Jihočeském kraji, jejichž cílem je rozšíření ambulantní péče o české pacienty v Gmündu o péči stacionární.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE K PROJEKTU „HEALTHACROSS“

Oblast podpory 1.4:

Prevence zdravotních a sociálních rizik, sociální integrace

Doba realizace: 05/2008 – 12/2010

Účastníci projektu:

- > Holding dolnorakouských zemských nemocnic Niederösterreichische Landeskliniken-Holding (AT) (vedoucí partner projektu)
- > Jihočeské nemocnice, a. s. (CZ)

Internetová stránka projektu:

www.healthacross.eu

Co tento projekt regionu přinesl?

- > Cílené informace pro obyvatele, lékaře atd. o možnostech, využití zdravotní péče na druhé straně hranice.
- > Ambulantní ošetření českých pacientů v Zemské nemocnici v Gmündu v rámci následujícího projektu „Healthacross in Practice“.
- > Odbourávání nerovností v přístupu ke službám při poskytování zdravotní péče.
- > Umístění regionu České Velenice – Gmünd jako evropského modelového regionu.
- > Rozvoj dlouhodobé mezinárodní kooperace s Českem v oblasti zdravotnictví.
- > Inicializace „Rámcové smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o přeshraniční spolupráci v oblasti zdravotnické záchranné služby“.

- > Optimalizace zdrojů využitím synergických efektů.

Proč byste projekt označila za příklad dobré praxe?

Projekt byl prvním široce koncipovaným projektem přeshraniční spolupráce ve zdravotnictví mezi starou a novou členskou zemí EU. Sloužil k vyrovnání regionální potřeby, k zajištění zdravotní péče pro obyvatelstvo a k optimalizaci nákladů prostřednictvím společného využití a vytížení zdrojů.

Co pro Vás znamená přeshraniční spolupráce?

Úspěšný regionální rozvoj ve sjednocené Evropě žije do velké míry z kooperací mezi partnery ze sousedních hraničních regionů. Projekt „Healthacross – přeshraniční poskytování zdravotní péče Jihočeský kraj –

Dolní Rakousko“ urovnal v prvním kroku cestu k dlouhodobé a nosné spolupráci v oblasti zdravotnictví: pro blaho obyvatel, pro posílení regionálního hospodářství a odbourávání nerovností v přístupu ke službám při poskytování zdravotní péče.

Vaše osobní zkušenosti s pohraničím?

V rámci projektu bylo možno dostat všechny relevantní subjekty ze zdravotnictví k jednomu stolu. Díky propojení byly nejprve odbourány hranice v hlavách. Projekt ukázal, že přeshraniční spolupráce je smysluplná a i přes ekonomickou a jazykovou bariéru proveditelná a nosná a může se stát vzorem pro podobné projekty a hraniční regiony v Evropské unii.

Kerstin Kittenberger

NÖ Gesundheits- und Sozialfonds (Dolnorakouský zdravotní a sociální fond)

BEZPEČNĚ VE VODĚ

Společné aktivity Vodní záchranné služby ČČK a Horního Rakouska

SOUVISLOSTI PROJEKTU

Aktivní a oboustranně užitečná spolupráce mezi místní skupinou vodní záchranné služby ČČK v Českém Krumlově a hornorakouským zemským svazem rakouské vodní záchranné služby existuje již od roku 2005. Další rozvoj infrastruktury cestovního ruchu v pohraničí vede ke zvýšenému počtu rizikových aktivit. Podmínky vodní záchranné služby na české straně však byly pro výkon vodní záchranné služby naprosto nevyhovující, chybělo sociální zázemí, sprcha, sanitární místo a sklad. Tato omezení představovala překážku pro společné aktivity na jihu Čech. Proto bylo nutno vytvořit pro záchrannou službu odborné zázemí s odpovídajícím materiálovým vybavením v mezinárodní struktuře.

OBSAH PROJEKTU

Vybudování česko-rakouského výcvikového střediska a základny vodní záchranné služby v oblasti Lipenského jezera v Dolní Vltavici by mělo posílit přeshraniční spolupráci vodní záchranné služby ČČK a vodní záchranné služby Horního Rakouska. Cílem projektu bylo zajištění podmínek pro kvalitní výkon vodní záchranné služby na obou stranách hranice. Tím došlo ke zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu a zvýšení bezpečnosti obyvatel v případě krizových situací a ke zvýšení efektivity služeb obou organizací. Proběhla společná cvičení, školení a kurzy vodních záchranářů,

výměna zkušeností. Na obou stranách hranice došlo ke zlepšení jazykových dovedností. Kromě toho byly realizovány projekty pro mládež v oblasti výchovy a využití volného času.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE K PROJEKTU „VODNÍ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA“

Oblast podpory 1.4:

Prevence zdravotních a sociálních rizik, sociální integrace

Doba realizace: 07/2010 – 06/2013

Účastníci projektu:

- > Vodní záchranná služba ČČK, místní skupina Český Krumlov (CZ) (vedoucí partner projektu)
- > Österreichische Wasserrettung Landesverband Oberösterreich (Hornorakouský zemský svaz rakouské vodní záchranné služby) (AT)

Internetová stránka projektu:

www.zachranari.com

www.ooe.owr.at

Co tento projekt regionu přinesl?

Výměnu zkušeností v rámci různých školení a zásahů, vzdělávání, práci s mládeží a výměnu mladých lidí (soustředění pro mladé lidi)...

Proč byste projekt označil za příklad dobré praxe?

Vybudování česko-rakouského výcvikového střediska a základny vodní záchranné služby v Dolní Vltavici, společný trénink, semináře a kurzy.

Co pro Vás znamená přeshraniční spolupráce?

Vodní záchranáři z jižních Čech a z Rakouska zde mohou vykonávat svoji činnost pro zajištění bezpečnosti obyvatel na obou stranách hranice jak v zimě, tak i v létě.

Vaše osobní zkušenosti s pohraničím?

2 jazyky – spolupráce beze slov – společné přátelské zásahy.

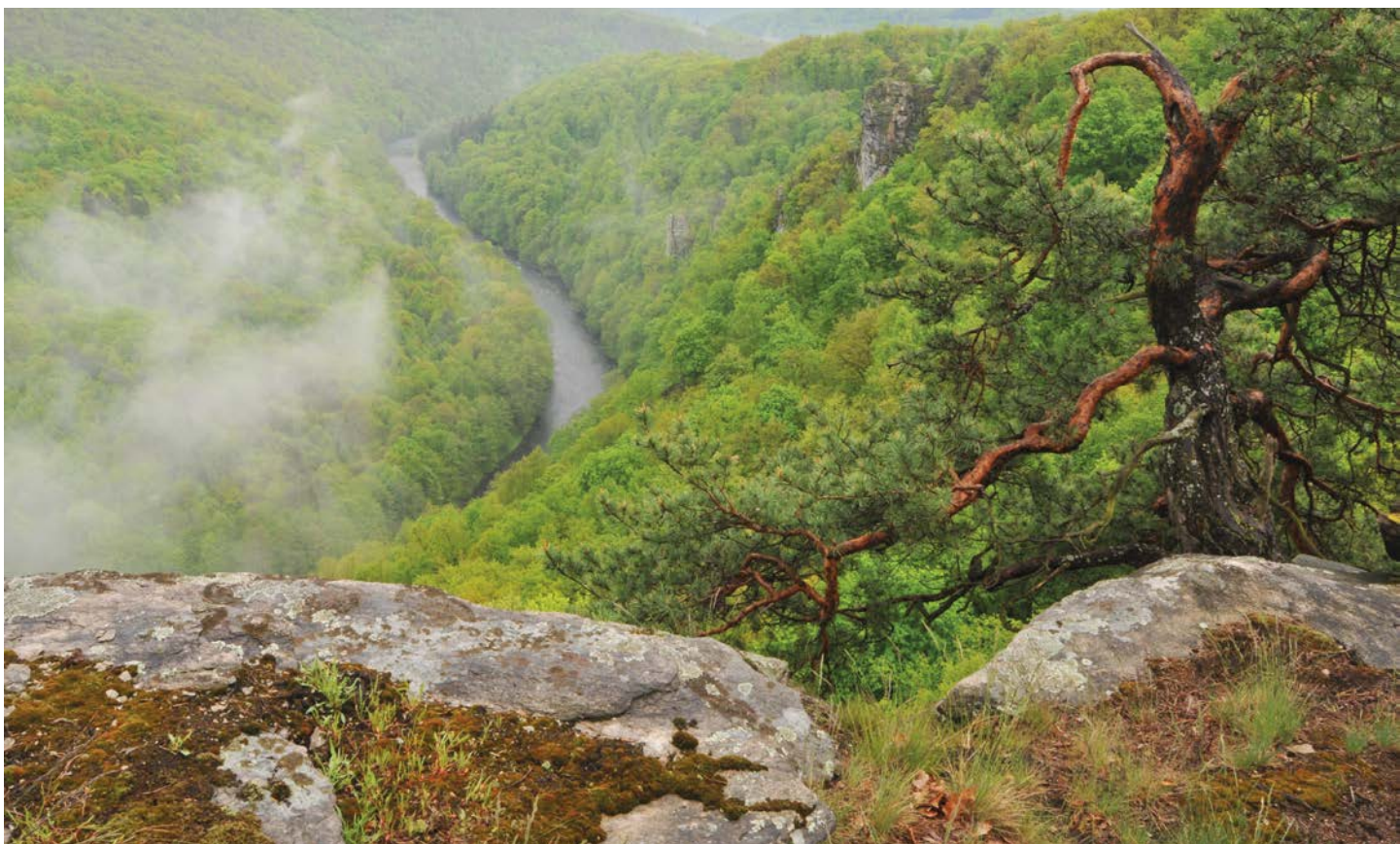
Josef Leichtfried

Hornorakouský zemský svaz rakouské vodní záchranné služby

PŘÍRODA BEZ HRANIC

Příroda bez hranic – Natur ohne Grenzen,
vybrané otázky ke sjednocení výzkumu přírody Národního parku

SOUVISLOSTI PROJEKTU

Národní park Podyjí / Thayatal se rozkládá podél řeky Dyje jak v Česku, tak i v Rakousku. Od roku 2000 je toto údolí přeshraničně chráněno. Spolupráce obou chráněných území při realizaci cílů národního parku má dlouhou tradici a byla zakotvena i v bilaterální deklaraci. Díky svým úkolům jsou oba národní parky velmi dobře vhodné pro výzkum životního prostředí, především s ohledem na druhovou rozmanitost tohoto pohraničního území. Výstupy projektu mohou fungovat jako modelový příklad pro opatření i mimo chráněná území. Krajina v údolí Dyje je z hlediska relevantních poznatků o biodiverzitě a kvalitě stanovišť dosud málo prozkoumána, kromě toho existují mezi Českem a Rakouskem velké rozdíly v tématech výzkumu a kvalitě dat. Tyto rozdíly by měly být tímto projektem odstraněny.

OBSAH PROJEKTU

Opatření pro zachování a zlepšení druhové rozmanitosti lze definovat pouze na základě solidního, jednotného a úplného základního výzkumu. Projekt tak přesahuje bezprostřední úkoly národního parku. Z výsledků byla odvozena opatření pro hospodaření s přírodou a vodohospodářství. Vyhodnocená data jsou zajímavá i pro odborné vědecké kruhy. Informace k ohroženým druhům živočichů nebo o koncepcích ochrany získají zájemci z řad veřejnosti v rámci

komentovaných vycházek a prostřednictvím informačních tabulí v národním parku, prostřednictvím různých akcí, publikací, v tisku nebo na internetových stránkách národních parků. To přispěje k lepšímu porozumění neporušené přírodní krajiny chráněného území. Bude tak podpořen zodpovědný přístup k přírodě a životnímu prostředí.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE K PROJEKTU „PŘÍRODA BEZ HRANIC“

Oblast podpory 2.6:

Životní prostředí a prevence rizik

Doba realizace: 03/2009 – 05/2012

Účastníci projektu:

- > společnost Nationalpark Thayatal GmbH s r.o. (Národní park Thayatal) (AT) (vedoucí partner projektu)
- > Správa národního parku Podyjí (CZ)

Internetová stránka projektu:

<http://www.nppodyji.cz/projekt-priroda-bez-hranic>

Co pro Vás znamená přeshraniční spolupráce?

Organizace Europac udělila oběma národním parkům, Národnímu parku Podyjí a Národnímu parku Thayatal, diplom za přeshraniční spolupráci. Oba národní parky byly Radou Evropy vyznamenány Evropským diplomem a jsou rovněž územími soustavy Natura 2000.

- > Cíle obou plánů hospodaření jsou vzájemně koordinovány.
- > Existuje smlouva o přeshraniční spolupráci, podepsaná oběma ministry životního prostředí a dolnorakouským zemským hejtmanem.
- > Existuje společná komise (Komise pro Podyjí), která se schází jednou ročně a vyměňuje si informace, případně projednává přeshraniční aktivity. Členy tohoto grémia jsou rovněž zástupci vlastníků a zástupci regionu.
- > Probíhají pravidelná setkání na úrovni ředitelů a pracovníků za účelem projednání a realizace společných aktivit.
- > Existuje řada společných výzkumných projektů.
- > Výměna poznatků a spolupráce probíhá rovněž například při péči o suché trávníky nebo v oblasti boje proti netýkavce žláznaté.

- > V nabídce pro návštěvníky se pravidelně objevují společné exkurze a akce obou národních parků (s tlumočením). Dále se konají společné výstavy, případně jsou stávající výstavy adaptovány pro návštěvníky sousedního národního parku.
- > K přeshraniční návštěvě zvou turistické stezky.

Respektujeme názory a hodnoty našeho sousedního národního parku a vážíme si možnosti realizovat společné aktivity. Chápeme se jako místo setkávání a myslíme si, že z naší přeshraniční spolupráce mají výrazný užitek oba národní parky.

Vaše osobní zkušenosti s pohraničím?

„Od mrtvé hranice k přeshraničnímu chráněnému území“

Tak jako řada ostatních lidí v našem regionu jsem hranice zažila jako něco velmi tísnivého. Most, který vedl přes Dyji do Čech, byl působivým symbolem přerušovaných vztahů. Prkna na mostě zmizela, vidět byly jen zrezivělé železné traverzy. Před mostem stál dřevěný plot, který bránil v cestě přes most.

Přírodní krásy v údolí Dyje, mír a harmonie říční krajiny tvořily příkrý proti-

klad k ozbrojeným vojákům, hlídkujícím na druhé straně řeky a nahánějícím nám, dětem, úzkostné pocity. Dobře jsme znaly příběhy rybářů a houbařů, kteří zabloudili přes hranici a byli vojáky zatčeni.

O to větší byla radost v roce 1989. Plni napětí jsme prožívali „Sametovou revoluci“, svržení komunistického režimu občanským hnutím. A nakonec, 26. prosince 1989, nastal čas i v Hardeggu. K mostu proudili z obou stran lidé, odstraňovali zábrany a lezli přes zrezivělé železné traverzy na druhou stranu řeky ke svým sousedům. Politické změny se staly osobním pocitem štěstí.

Dnes už uzávěry na hranicích a pasové kontroly zmizely. Oba národní parky, Podyjí i Thayatal, chrání přírodu v údolí Dyje u Hardeggu a nabízejí návštěvníkům možnost přecházet hranice a poznávat při svých výletech a na společných akcích sousedy. Myšlenka přeshraniční ochrany přírody se tak stává projektem, spojujícím národy.

Claudia Waitzbauer

národní park Nationalpark Thayatal

UDRŽITELNÝ JÍDELNÍČEK

Umbesa: realizace udržitelnosti ve stravovacích zařízeních za zvláštního zohlednění regionálních, sezónních a ekologických potravin a čerstvě připravovaných jídel

SOUVISLOSTI PROJEKTU

Denně se jídlem ze stravovacích zařízení stravuje v Česku a Rakousku 1,5 milionu strážníků. Z výzkumu vyplynulo, že tyto pokrmy se z ekonomických důvodů připravují většinou z konvenčně vyráběných a dovážených potravin. Na jídelníčku v Česku převládají místo čerstvého ovoce a zeleniny moučné výrobky. Porce masa jsou v průměru o 25 procent větší, nežli by bylo z výživově fyziologického pohledu žádoucí. Používání předpřipravených potravin, tak zvaných „convenience“ potravin, má negativní vliv na zdraví člověka. Několikeré ohřívání a chlazení, balení a dlouhé přepravní cesty kromě toho zatěžují životní prostředí. V rámci předcházejícího projektu podpořeného Evropskou unií bylo možno prokázat, že používáním regionálních, sezónních a biologických potravin a čerstvě připravených pokrmů lze dosáhnout citelného snížení nákladů a emisí CO₂ ze stravovacích zařízení.

OBSAH PROJEKTU

Jídelníčky, vytvářené dosud ve stravovacích zařízeních, byly shromážděny a vyhodnoceny podle následujících kritérií: spotřeba masa, biologický způsob pěstování, regionální původ, sezónnost a čerstvost. Během následujícího kroku bylo vybráno 40 pokrmů, které byly optimalizovány podle zdravotních hledisek a podle kritérií šetrnosti k životnímu prostředí. Porce masa tak byly upraveny

podle skutečné lidské potřeby, předpřipravené výrobky byly nahrazeny čerstvými potravinami a místo masitých jídel byly nabízeny vegetariánské alternativy. Zjistilo se, že nové, upravené jídelníčky, jako například těstovinové pokrmy, pokrmy o jednom chodu, grilované pokrmy a wok byly strážníky přijaty velmi dobře. Dalším důležitým cílem projektu bylo vybudování sítě mezi stravovacími zařízeními, dodavateli a výrobci, aby bylo možné udržitelné jídelníčky ve stravovacích zařízeních implementovat. Pro kuchyňský personál byl dále vytvořen vzdělávací nástroj pro zakotvení zdravého a biologického jídelníčku do odborné přípravy a zvyšování kvalifikace. Spotřebitele a spotřebitelky bylo možno obsáhnout a široce informovat o tématu projektu. Kromě toho se zjistilo, že pokrmy, optimalizované směrem k udržitelnosti, jsou v porovnání s jednotlivými výchozími pokrmy o 7 procent levnější.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE K PROJEKTU „UMBESA“

Oblast podpory 2.7:

Udržitelné sítě a struktury institucionální spolupráce

Doba realizace: 04/2012 – 12/2014

Účastníci projektu:

- > Agentura pro řízení zdrojů Ressourcen Management Agentur (RMA, AT) (vedoucí partner projektu)
- > společnost FHW Fachhochschul-Studiengänge Betriebs- und Forschungseinrichtungen der Wiener Wirtschaft GmbH s r.o. (Vysokoškolské studijní obory ekonomických a výzkumných zařízení Vídeňského hospodářství) (AT)
- > Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (CZ)
- > Vyšší odborná škola v Jihlavě (CZ)

Internetová stránka projektu:

<http://umbesa.rma.at>

Co tento projekt regionu přinesl?

Udržitelný rozvoj ve stravovacích zařízeních je zajímavé téma, projekt má velmi dobrou odezvu nejen mezi stravovacími zařízeními, která se do projektu zapojila. Stravovací zařízení jsou vzájemně dobře propojena, komunikují spolu, projekt je považován za vzor a motivuje i ostatní stravovací zařízení ke zvážení úpravy svých jídelniček. V regionu již existují další projekty, jejichž cílem je dostat do kuchyní více regionálních, sezónních a biologických potravin.

Proč byste projekt označil za příklad dobré praxe?

Návštěvníci a návštěvnice si čerstvého jídla velmi váží. 20 až 30 % stravování probíhá mimo domov, stravovací zařízení tak jsou relevantním faktorem. Nejedná

se pouze o nemocnice a domovy seniorů, ale například i o podnikové stravování. Změna má trvalý vliv na rozumné stravování, působí směrem do společnosti a posiluje stravovací zařízení. Projekt působí proti tendenci snížit hodnotu jídla předpřipravenými výrobky.

Co pro Vás znamená přeshraniční spolupráce?

Především pochopení partnera, vzájemný ohled a učení se od partnera. Lidé na druhé straně hranice neznáme, o jejich kultuře a způsobu života toho víme málo. Přeshraniční spolupráce představuje vzájemné obohacení.

Hans Daxbeck
Resource Management Agency (RMA)

TIRÁŽ

VLASTNÍK MÉDIA A VYDAVATEL

Úřad dolnorakouské zemské vlády
Oddělení územního plánování a regionální politiky
Řídící orgán programu INTERREG V-A AT-CZ
Wienerstraße 54
A-3109 St. Pölten
www.at-cz.eu

ŘÍZENÍ PROJEKTU A KOORDINACE

DI Lucie Bruckner

TEXT A KONCEPCE

společnost METIS GMBH s r.o.
Marxergasse 25
A-1030 Wien

Nicole Hauder, BA
Mag. Jürgen Pucher

GRAFIKA

Milan Katovský

TISK

Ing. Vladislav Pokorný – LITERA

VYOBRAZENÍ

Fotografie byly poskytnuty jednotlivými partnery projektu.

Vídeň / St. Pölten, květen 2017